

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 164g/2018

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 34 alin. (2) din Legea
insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012
*(dispozitivul hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate se
înmânează administratorului imediat)*

CHIȘINĂU

15 noiembrie 2018

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Igor DOLEA,
dlui Victor POPA,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dnei Dina Musteața, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 13 noiembrie 2018,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 15 noiembrie 2018 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 34 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de către dl avocat Ion Cernolev, în dosarul nr. 2i-296/18, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională pe 13 noiembrie 2018 de către dl judecător Nicolae Șova de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, se află în procedura de examinare cererea introductivă depusă de către S.C. „Pacific Motors Moldova” S.R.L. privind intentarea procesului de insolvență față de S.R.L. „BT Invest”.

4. În cadrul ședinței de judecată, dl avocat Ion Cernolev a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 34 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

5. Prin încheierea din 29 octombrie 2018, instanța de judecată a admis ridicarea excepției și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea soluționării ei.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 43 Dreptul la muncă și la protecția muncii

(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

[...]”.

Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.”

Articolul 126 Economia

„(1) Economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă.

(2) Statul trebuie să asigure:

a) reglementarea activității economice și administrarea proprietății publice ce-i aparține în condițiile legii;

b) libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție;

c) protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară;

d) stimularea cercetărilor științifice;

e) exploatarea rațională a pământului și a celorlalte resurse naturale, în concordanță cu interesele naționale;

f) refacerea și protecția mediului înconjurător, precum și menținerea echilibrului ecologic;

g) sporirea numărului de locuri de muncă, crearea condițiilor pentru creșterea calității vieții;

h) inviolabilitatea investițiilor persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine.”

7. Prevederile relevante ale Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 sunt următoarele:

Articolul 34

Hotărârea de intentare a procedurii de insolvență

„(1) Instanța de insolvență hotărăște, în baza aprecierii temeiului de insolvență și a faptelor constatate în cadrul examinării cererii introductive, asupra intentării procedurii de insolvență sau asupra respingerii cererii introductive.

(2) Hotărârea de intentare a procedurii de insolvență devine executorie în momentul pronunțării. Dispozitivul hotărârii se înmânează administratorului desemnat imediat.

(3) Prin hotărârea de intentare a procedurii de insolvență, instanța de insolvență dă apreciere concluziilor din raportul administratorului provizoriu, prevede mărimea revendicărilor asupra cărora obiecțiile debitorului și/sau ale creditorilor au fost respinse ori considerate ca fiind întemeiate, desemnează administratorul insolvenței și instituie, după caz, comitetul creditorilor.

[...]

(6) Prin hotărârea de intentare a procedurii de insolvență, instanța de insolvență va institui un comitet al creditorilor în modul prevăzut la art.60 și va împuternici administratorul insolvenței să preia în posesiune și administrare, inclusiv prin executare silită, bunurile ce aparțin masei debitoare.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. Autorul excepției de neconstituționalitate consideră că caracterul imediat executoriu al hotărârii de intentare a procedurii de insolvență conduce la încălcarea drepturilor debitorului insolvent și ale administratorului acestuia, care este înlăturat imediat de la conducerea agentului economic în lipsa unei verificări de către o instanță de judecată ierarhic superioară.

9. Autorul consideră că din cauza neclarității dispozițiilor articolului 34 alin. (2) pretinsul creditor este favorizat față de debitorul insolvent. Acest fapt afectează grav libertatea de inițiativă economică și de gestiune. El consideră că administratorul este persoana care administrează societatea și o reprezintă, dispune de bunurile societății, inclusiv de corespondența primită de societate, iar atribuția de desemnare și eliberare din funcție al administratorului societății aparține exclusiv asociaților fiecărei societăți cu răspundere limitată.

10. Potrivit autorului excepției, dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 4, 9, 16, 20, 23, 26, 43, 46 și 126 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Legii insolvențabilității, ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată de către dl avocat Ion Cernolev în dosarul nr. 2i-296/18, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

14. Curtea observă că autorul excepției invocă încălcarea prevederilor articolelor 4, 9, 16, 20, 23, 26, 43, 46 și 126 din Constituție.

15. Curtea menționează că articolul 126 din Constituție stabilește că economia Republicii Moldova este una de piață, în care se asigură libertatea comerțului și a activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale și crearea unui cadru favorabil tuturor factorilor de producție.

16. Curtea observă că Legea insolvențabilității stabilește cadrul juridic privind stabilirea unei proceduri colective pentru satisfacerea creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului, conform căreia se urmărește obținerea fondurilor necesare pentru acoperirea creanțelor, fie prin restructurarea debitorului, fie prin faliment.

17. Legea insolvențabilității prevede că, pe baza aprecierii motivelor de insolvențabilitate și a faptelor constatate în cadrul examinării cererii introductive, instanța de insolvențabilitate decide asupra intentării procedurii de insolvențabilitate sau asupra respingerii cererii introductive. Prin hotărârea de intentare a procedurii de insolvențabilitate, instanța de insolvențabilitate dă apreciere concluziilor din raportul administratorului provizoriu, prevede mărirea revendicărilor asupra cărora obiecțiile debitorului și/sau ale creditorilor au fost respinse ori considerate ca fiind întemeiate, desemnează administratorul insolvențabilității și instituie, după caz, comitetul creditorilor.

18. Situația financiară precară a persoanei juridice, care nu-și poate onora obligațiile ajunse la scadență, este provocată de managementul ineficient al organelor de conducere ale acesteia. Prin urmare, ridicarea dreptului de administrare al debitorului în scopul protejării patrimoniului, a activelor debitorului are drept scop prevenirea de noi pierderi și desemnarea unui specialist prin instituirea unor măsuri de asigurare a administrării masei debitoare. Încredințarea dreptului de administrare al debitorului unor persoane calificate și responsabile nu încalcă dreptul de proprietate al acestuia, prevăzut de articolul 46 din Constituție.

19. De asemenea, Curtea notează că dreptul la muncă reprezintă un drept social-economic complex, garantat de articolul 43 din Constituție. În jurisprudența sa, Curtea a menționat că, oricum ar fi exercitat dreptul la muncă, exigențele și condițiile legale care îi conferă titularului acest drept nu pot fi ignorate. Curtea nu poate reține argumentele autorului, potrivit cărora Legea insolvenței ar conține o ingerință în dreptul la muncă, prin care i se permite instanței să suspende activitatea organelor de conducere ale debitorului de la gestionarea societății.

20. Curtea nu poate admite alegațiile autorului excepției privind instituirea unei situații discriminatorii. Tratamentele diferențiate nu implică în mod automat o încălcare a articolului 16 din Constituție. Pentru a stabili încălcarea articolului 16 din Constituție, trebuie să se constate faptul că persoanele aflate în situații similare sau comparabile beneficiază de un tratament preferențial și că această diferențiere este discriminatorie. Curtea reține că articolul 16 din Constituție vizează egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială, și nu are scopul de a stabili un tratament juridic identic în privința creditorului și a debitorului.

21. De asemenea, Curtea observă că articolul 37 alin. (1) al Legii insolvenței prevede că hotărârea de intentare a procedurii de insolvență poate fi atacată cu recurs de către debitor. Prin urmare, legea îi oferă debitorului suficiente garanții pentru apărarea drepturilor și a intereselor sale, potrivit articolului 20 din Constituție.

22. Așadar, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 34 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de către dl avocat Ion Cernolev, în dosarul nr. 2i-296/18, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 15 noiembrie 2018

DCC nr. 136

Dosarul 164g/2018